

valg af forskningsopgaver, idet institutlederen ved sin instruktionsbeføjelse kan pålægge forskeren at løse bestemte opgaver.

Spørgsmål 9:

»Kan ministeren i forlængelse af spørgsmål 8 oplyse, om det i medfør af bemærkningerne til § 7, stk. 3, om institutlederens beføjelser til at beslutte om et bestemt forskningsområde skal tages op vil være muligt for institutlederen at afskære en forsker fra at iværksætte en bestemt forskningsopgave, såfremt den falder inden for vedkommendes forskningsområde?«

Svar:

Idet jeg henviser til besvarelsen af spørgsmål 8, kan det tænkes, at en forsker må opgive eller udskyde en bestemt forskningsopgave, selv om opgaven ligger inden for ansættelsesområdet. Institutlederen kan ikke afskære en forsker fra at iværksætte en bestemt forskningsopgave, der falder inden for vedkommendes ansættelsesområde, hvis forskeren ikke er pålagt andre arbejdsopgaver, der nødvendiggør en prioritering.

Spørgsmål 10:

»Kan ministeren i forlængelse af spørgsmål 8 oplyse, om det i medfør af § 7, stk. 3, hvorefter institutlederen kan pålægge en medarbejder at løse en bestemt opgave, vil være muligt at pålægge en medarbejder at medvirke ved et eksternt projekt, hvorved den pågældende vil være underlagt instruktionsbeføjelse fra den anden ansvarlige projektleder (jf. bemærkningerne til § 7, stk. 3)?«

Svar:

Det må antages at institutlederens mulighed for at pålægge en medarbejder en bestemt forskningsopgave også kan udstrækkes til at gælde eksterne projekter, når disse ligger inden for den pågældende forskers ansættelsesområde. Deltager medarbejderen i et sådant projekt, vil projektlederen ad hoc have en instruktionsbeføjelse.

Lovfortolkningen skal endvidere ses i lyset af, at SF under behandlingen af lovforslaget fremsatte ændringsforslag om netop dette spørgsmål.

SF's ændringsforslag til L 75 (nugældende universitetslov):

I betænkningen til Forslag til Lov om universiteter m.fl. (Universitetsloven) (L. 75) stillede SF følgende ændringsforslag:

§ 7, stk. 3, skulle affattes, som følger:

»Institutlederen varetager efter bemyndigelse fra rektor og efter retningslinier fastlagt af bestyrelsen instituttets daglige ledelse, herunder planlægning og fordeling af arbejdsopgaver. Institutlederen kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver med respekt for deres frie valg af videnskabelige teorier og metoder. En medarbejder kan ikke gennem pålagte opgaver afskæres fra at iværksætte en bestemt forskningsopgave, såfremt den falder inden for vedkommendes ansættelsesområde. Medarbejdernes eksterne arbejdsopgaver, bortset fra offentlige hverv, skal forelægges institutlederen til godkendelse.«

Bemærkningerne hertil lød:

»Ændringsforslaget tilsigter dels at præcisere, at forskningsfriheden både omfatter metoder og teorier, dels at sikre, at ingen forsker over tid kan afskæres fra at optage en ønsket forskningsopgave ved løbende at blive pålagt bestemte arbejdsopgaver. Der henvises i den forbindelse til undervisnings- og forskningsministerens svar på udvalgets spørgsmål 9, der er optrykt som bilag til betænkningen, og hvoraf det fremgår, at dette vil kunne være en potentiel mulighed med lovforslagets formulering. Det må således anses for et helt fundamentalt krav til forskningsfriheden ved universiteter, at en institutleder ikke har mulighed for at udøve nogen form for indirekte censur over for kontroversielle forskere eller forskningsprojekter ved at holde de pågældende travlt beskæftigede med beordrede forskningsopgaver.

Som en følge af institutlederens pligt til at påse, at medarbejderne udfører de arbejdsopgaver, som de ifølge deres ansvar er forpligtede til, skal institutbestyreren orienteres om alle eksterne opgaver og bijob, når bortses fra enkeltstående og kortvarige opgaver. Hvis institutlederen skønner, at aktiviteterne antager et sådant omfang, at de påviseligt påvirker medarbejderens muligheder for at varetage sine institutmæssige forpligtelser, skal institutlederen have ret til at kræve aktiviteterne begrænset. Dette gælder dog ikke for borgerlige ombud eller andre offentlige hverv.«

Ændringsforslaget blev forkastet.